

Engagement og indflydelse i en tid med forandring

Program for Vifos folkeoplysningskonference - 24.-25. marts 2026

Bemærk, at der kan forekomme ændringer. Senest opdateret 26/1-2026

Dag 1 – tirsdag den 24. marts	
10.00	Åbning af konferencen
	Velkommen til konferencen ved <i>Carl Holst, formand, Videncenter for Folkeoplysning</i> Velkommen til Horsens ved <i>Peter Sørensen, borgmester, Horsens Kommune</i> Velkomst og sang samt introduktion til konferencen ved <i>Henriette Bjerrum, centerleder, og Søren Ørgaard, direktør, Videncenter for Folkeoplysning</i>
10.50	Foreningsliv i Danmark
	I løbet af de seneste 20 år har samfundet forandret sig, men hvordan ser det ud med foreningslivet? Med udgangspunkt i resultaterne fra en ny undersøgelse giver oplægget en status på foreningslivet anno 2024 og et indblik i de vigtigste udviklingstendenser siden 2004: Hvordan har foreningslandskabet udviklet sig? Og hvordan står det til med frivilligheden, foreningsdemokratiet og foreningernes samfundsengagement? <i>Malene Thøgersen, chefanalytiker, og Frederik Petersen, analytiker, Videncenter for Folkeoplysning</i> Paneldebat: Foreningslivets rolle i et samfund i forandring Med udgangspunkt i undersøgelsens resultater sætter den efterfølgende paneldebat fokus på foreningslivets rolle i et samfund i forandring. Hvad er de mest centrale udfordringer for fremtidens foreningsliv, og hvor er der stadig uforløste potentialer? <i>Bjarne Ibsen, professor emeritus, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet</i> <i>Lene Paik Hesselvig, leder af Fritid, Horsens Kommune</i> <i>Anneline Larsen, forperson, DUF</i> <i>Per Paludan Hansen, formand, DFS</i>
12.00	Frokost
13.00	Civilsamfundet i den grønne omstilling 1
	I de 23 lokale grønne treparter er de lokale naturorganisationer tiltænkt en central rolle i arbejdet med at sikre lokal forankring og ejerskab i arbejdet med arealomlægning. Men hvad er det for en rolle, de som civilsamfundsaktører står overfor? Denne session dykker ned i de grønne organisationers rolle i den grønne trepart – fra et forskningsperspektiv, et organisationsperspektiv og et kommunalt perspektiv. Frivillige foreningers rolle i de lokale grønne treparter Få et indblik i udfordringer og potentialer ved involvering af det lokale civilsamfund i en så omfattende opgave som den grønne trepart. Hvilke demokratiske potentialer er der? Og hvilke forhold bliver afgørende for, om de lokale naturorganisationer lykkes med at opnå politisk indflydelse? <i>Lars Skov Henriksen, professor ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet</i>

	Fælles grønt forslag som vejen til indflydelse? De lokale naturorganisationer har ikke nødvendigvis arbejdet sammen før. Men i de lokale grønne treparter skal Danmarks Naturfredningsforening repræsentere dem alle sammen som den eneste naturorganisation ved forhandlingsbordet. <i>Hanne Wind-Larsen, repræsentant for Danmarks Naturfredningsforening i den lokale grønne trepart i Randers Fjord</i> Civilsamfundets rolle i Grøn Trepert - et kommunalt perspektiv Kommunerne er helt centrale aktører i de lokale grønne treparter, men hvordan ser civilsamfundsorganisationernes rolle i processen ud fra et kommunalt perspektiv? <i>Birgit S. Hansen, KL's repræsentant for Grøn Trepert</i>
13.00	Fritidsliv og folkeoplysning – også for de unge? (Unge engagement 1)
	Foreningsliv skaber trivsel. Fakta eller myte? Unge gider ikke foreningsfællesskaberne. Eller hvad? Sammen med Idrættens Analyseinstitut ser vi på nogle af de fortællinger, der går om unge i foreningslivet, og med udgangspunkt i vores undersøgelser og analyser forsøger vi, om vi kan be- eller afkræfte myter om unge i foreningslivet. Medbring gerne en myte, vi skal teste af. <i>Niels Anton Toftgård, Mette Eske, og Maja Pilgaard, Idrættens Analyseinstitut</i>
13.00	Frivilligt engagement som lokal løftestang?
	Små landsbysamfund bliver mere og mere affolket, og der kan i visse tilfælde være tale om decideret landsbydød. Men samtidig er danskernes livskvalitet ofte højere blandt dem, der bor på landet, end i byerne. I denne session stiller vi skarpt på frivillige og foreningers roller og potentialer i fremtidens landområder. Det frivillige forretningsliv I mange landsbyer flytter forretningslivet ud før menneske gør. Hør om hvad det kræver af de frivillige og kommunen, hvis det skal lykkes at have et aktivt, frivilligt forretningsliv også i de små byer. <i>Tobias Gandrup, lektor, SDU</i> Selvstyrende landsbyer som løftestang for lokal udvikling? Jo mindre byer, jo mere aktive er foreningslivet i at skabe liv i lokalsamfundet. Hør mere om de selvstyrende landsbyer med fokus på både deres engagement, handlekraft og de barrierer, der er for at de måske kan vende udviklingen i landdistrikterne. <i>Evald Bundgaard Iversen, lektor og centerleder, CISC, SDU</i> Butiksdøden i byerne – en gave til foreningslivet? Mange butiksvinduer står tomme i det, der tidligere var centrale indkøbsgader og veje. Lokale og Anlægsfonden har sammen med Grundejernes investeringfond og BARK Rådgivning gennemført en case-baseret undersøgelse af de tomme vinduers potentiale. Hør om 'Det åbne vindue' og tag del i debatten om hvordan udviklingen vendes og om potentialerne – både for byerne og for fritidslivet. <i>Oliver Vanges, udviklingskonsulent, Lokale og Anlægsfonden</i>
14.15	Kaffepause

14.30	Folkeoplysning, foreningsliv og nye grønne vaner (Civilsamfundet i den grønne omstilling 2)
	Den grønne omstilling handler ikke kun om teknologi og store investeringer, men om hverdagens praksisser, værdier og fællesskaber. Her spiller foreningsliv, lokale fællesskaber og folkeoplysningen en potentiel nøglerolle, men ofte er de ikke i centrum af den grønne dagsorden. Hvordan arbejder forskellige dele af civilsamfundet med den grønne omstilling? Og virker det? Grønne fællesskaber som omstillingsmotor? De fællesskaber og foreninger, vi engagerer os i, har betydning for vores hverdagsliv. Det viser ny forskning fra KU, som sammenligner medlemmer af fire forskellige grønne fællesskaber med en gruppe repræsentative danskeres fodaftryk og peger på, at medlemmer af grønne fællesskaber bliver mere og mere miljøbevidste over tid. <i>Quentin Gausset, lektor, Københavns Universitet</i> Sammen er vi grønne Mød et helt nyt oplysningsforbund, der arbejder for at sætte fart i den lokale grønne omstilling – men hvordan gør de det? <i>Nils Boesen, sekretariatsleder, GO-Roskilde</i> Grøn kultur - en replik Bæredygtighed i Kulturlivet har undersøgt kunst- og kulturinstitutioners arbejde med grøn omstilling og bæredygtighed. Få et perspektiv på civilsamfundets potentialer for at styrke en bæredygtig, grøn folkeoplysning. <i>Jacob Teglgård, projektleder og formidler, Kulturens Analyseinstitut</i>
14.30	Frivillighed på skoleskemaet (Unge engagement 2)
	Kan frivillighed læres i skolen, og hvad skal der til for, at disse elevers erfaringer aktiveres i senere engagement? Det undersøger denne session sammen med Frivillighedsalliancen og Trænerakademiet, der har gjort sig hver sine erfaringer med at sætte frivillighed på (ungdoms)skoleskemaet. <i>Morten Graff, akademileder, Trænerakademiet i Odder kommune</i> <i>Tinna Ølholm Jørgensen, projektleder, Frivillighedsalliancen</i> <i>Elever og lærere fra Middelfart Friskole, deltagere i Frivillighedsalliancen</i>
14.30	Fra tilsyn til samskabelse – når kommunen tager teten
	64 pct. af kommunerne svarer i undersøgelsen 'Folkeoplysning i kommunerne', at de oplever udfordringer i forhold til administrationen af folkeoplysningsloven. 45 pct. svarer, at udfordringerne er relateret til afgrænsningen af den folkeoplysende virksomhed. Samtidig er der kommuner, der prøver grænserne af og sætter fokus på alle de muligheder, loven giver. Mød to kommuner, der gennem omfattende dialog med foreningslivet sætter nytænkning, samarbejder og udvikling på dagsordenen. For og med folket – folkeoplysningslaboratoriet Med en målsætning om at være foregangskommune inden for folkeoplysning og aktivt medborgerskab har Folkeoplysningsudvalget sammen med forvaltningen sat et udviklingseksperiment i søen. Hør om samskabelsesprojektet og om den kulturforandring, det skabte. <i>Trine Bendix, kultur-, biblioteks- og idrætsschef, Roskilde Kommune</i>
15.30	Kaffepause

16.00	Folkeoplysningsloven – kludetæppe eller rød tråd
	Folkeoplysningsloven giver kommunerne stor frihed, men også mange dilemmaer. Samtidigt er det en rammelov med mange regler og paragraffer, og der er kommet flere til over tid. Kan et juridisk blik på loven guide kommunerne og aktørerne bedre på vej? Lys over lov Mange kommuner oplever udfordringer ved administrationen af folkeoplysningsloven, men nu er der hjælp på vej gennem en kommende bog, der vil kaste juridisk lys over folkeoplysningslovens mange krinkelkroge. <i>Karsten Naundrup Olesen, professor, juridisk fakultet, Københavns Universitet</i> Tre spørgsmål til professoren Journalist Jonna Toft fra Fritid & Samfund interviewer Karsten Naundrup Olesen med udgangspunkt i tre konkrete juridiske dilemmaer i folkeoplysningsloven. Undervejs er der mulighed for spørgsmål og kommentarer fra salen. <i>Jona Toft, journalist, sekretariatschef, Fritid & Samfund</i>
16.00	Samtalesession: Fritidsliv og folkeoplysning som nøgle til fællesskab og fremtid – hvordan løfter vi sårbare unge? (Unge engagement 3)
	Hvordan kan fritidslivet og folkeoplysningen være mere end bare aktiviteter, men en reel løftestang for unge, der kæmper med ensomhed, mistrivsel, eller står uden for job og uddannelse? I denne samtale-session møder du fire aktører, der på hver deres måde arbejder for at åbne fællesskaber for flere unge. Sammen undersøger vi, hvad der virker, hvor barriererne ligger, og hvordan vi kan styrke indsatsen. <i>Rasmus Kyed Jakobsen, medlems- og udviklingschef, Dansk Kulturliv</i> <i>Betina Egede Jensen, generalsekretær, Højskolerne</i> <i>Morten Gade, generalsekretær, Det Danske Spejderkorps</i>
16.00	Medskabelse – når vi skal have flere med
	Langt de fleste foreninger har fokus på deres kerneaktiviteter og interessevaretagelse. Selvom undersøgelsen 'Foreningsliv i Danmark' viser, at 25 pct. af foreningerne engagerer sig i generelle politiske emner, er der flere af de store samfundsmæssige dagsordener der kræver et bredt folkeligt engagement. Men hvem træder så til? Hør om to kommunale eksempler på samspil med aktive borgere. Demokrati for alle Borgerservice i Aarhus Kommune fortæller om arbejdet med omvendte vælgermøder og demokrativærter i tæt samarbejde med foreninger for at opbygge tillid, styrke selvtilid og skabe adgang til demokratiske fællesskaber. Vi sætter fokus på, hvordan lokalpolitiske dagsordener kan bringes i øjenhøjde og danne ramme for meningsfuld dialog mellem borgere og politikere <i>Frederik Ingvarth Pedersen og Rikke Kildahl Brouer, udviklingskonsulenter, Aarhus Kommune</i> Klimalandsbyerne i Skive: Når borgere og fællesskaber træder til Klimaudfordringer kan kommunen ikke løse alene – og når store dagsordener kræver folkelig handling, opstår behovet for nye samarbejder mellem kommune, foreningsliv og aktive borgere. I Skive Kommune har Klimalandsbyerne vist, hvordan kommunen og de lokale fællesskaber kan arbejde sammen om lokale grønne initiativer. Oplægget giver erfaringer med samspillet mellem borgere, foreninger og kommune – og hvad der skal til for at skabe mobilisering og engagement. <i>Signe Bak Jørgensen, projektleder i Energiby i Skive, Skive Kommune</i>

17.00	Pause og tid til afslapning før middagen
19.00	Middag
20.45	Musik og dans – få en god snak i baren

Dag 2 – onsdag den 25. marts	
08.30	Morgensamling og sang
09.00	Folkeoplysning i en krisetid 1: Demokratiet under pres – er folkeoplysningen svaret?
	Demokratiet, som (vi tror) vi kender det, er under pres. Globalt set er der stærke antidemokratiske kræfter på spil, og herhjemme udfordres den individuelle frihed og rettigheder for eksempel med en generaliseret overvågning og nye statslige muligheder for at tilsidesætte regler, hvis det er i sikkerhedens tjeneste. Hvordan står det egentlig til med demokratiet – og hvad gør folkeoplysningen? Hvordan står det til? Magtudredningen 2.0 tager blandt andet temperaturen på det danske demokrati, danskernes engagement og deres demokratiske selvtillid. I et land, hvor vi er stolte af vores demokrati og traditioner, ser der ud til at være ridser i lakken. <i>Michael Bang Petersen, professor ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet og leder af Magtudredningen 2.0</i> giver os et indblik i, hvor krisen kradser, og hvor vi skal kigge efter de gode tendenser. Paneldebat: Hvad kan vi gøre? Til panelet har vi inviteret tre aktører, der på forskellige niveauer tager den demokratiske udfordring ved hornene. De giver hver deres bud på, hvad der skal til for at sikre demokratiet – også i fremtiden. Derefter er der åben debat med salen. <i>Torben Vind Rasmussen, formand, Efterskolerne</i> <i>John Meinert Jacobsen, direktør, AOF Danmark</i> <i>Michael Bang Petersen, professor ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, og leder af Magtudredningen 2.0.</i>
10.00	Kaffepause
10.15	Foreningslivet som demokratisk arena?
	Det er en udbredt antagelse, at foreningslivet spiller en central rolle for den demokratiske dannelse, og det at fremme demokrati og medborgerskab er en af de centrale begrundelser for den kommunale støtte på folkeoplysningsområdet. Men hvordan står det til i praksis? Hvilke rammer har foreningerne for aktivt medlemsengagement? Hvordan ser medlemmerne selv på deres eget engagement og deres udbytte af deltagelsen i foreningen? Og i hvilke dele af foreningslivet og blandt hvilke typer af medlemmer er der mest gang i demokratiet? <i>Frederik Petersen, analytiker, og Malene Thøgersen, chefanalytiker, Videncenter for Folkeoplysning</i> <i>Allan Ørskov Boserup, videnskabelig assistent, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund</i> Efter de to vidensoplæg, er der tid til at nørde dybere ned i salens perspektiver på medlemsinvolvering. Hvad skal der til for at foreningslivet kan ses som en demokratisk arena?
10.15	Fra klik til Røst
	Hvorfor skal børn og unge klædes på til teknologisk og digital udvikling, og hvorfor skal foreningslivet se at komme i gang! I denne session får vi, både fra et deltager- og et praktikerperspektiv, indblik i, hvad det betyder at være en del af de kreative digitale og teknologiske fællesskaber, folkeoplysningen kan skabe. Brandtale Hvad har det betydet for mig at gå til teknologi i fritiden? Fra skolevægning til fællesskab. <i>Noah Kallesøe, kaptajn og studentermedhjælper, Coding Pirates</i>

	Hvad er Coding Pirates? <i>Louise Overgaard, generalsekretær, Coding Pirates</i> Afslutningstale ved aktive i FIRST LEGO League <i>Noah Harrison og Alfred Sæderup, gymnasieelever (Team Hedemølle fra FIRST LEGO League)</i>
11.15	Kaffepause
11.30	Aftenskolernes lokale forankring
	Undersøgelsen 'Folkeoplysningen i kommunerne' viser en fortsat centralisering af aftenskolernes aktiviteter. Sessionen sætter fokus på, hvordan aftenskolelandskabet ser ud, hvad udfordringerne er lokalt, og hvad der kan gøres for at sikre, at der også i fremtiden er aftenskoleaktiviteter i de mindre lokalsamfund. Fra en til flere Hvad er styrkerne og udfordringerne ved at være en lille lokal aftenskole? Og hvad betyder det for den lokale forankring, at der er en lokal bestyrelse? <i>Kirsten Ærø, skoleleder DOF Næstved Aftenskole</i> Fra to til én I 2024 fusionerede FOF Sønderborg og FOF Haderslev, og skolen dækker nu et stort geografisk område. Hvordan arbejder skolen med nå ud til de mange forskellige lokalområder og sikre den lokale forankring? Og hvad er styrkerne og udfordringerne ved at være en stor aftenskole? <i>Trine Malm Clemmensen, leder af FOF Sønderjylland</i>
11.30	Amatørkulturens arenaer
	Der er masser af liv i den foreningsbaserede amatørkultur, viser en landsdækkende undersøgelse fra 2024, som Vifo og Kulturens Analyseinstitut gennemførte i samarbejde med AKKS. Samtidig foregår meget af den udøvende kultur – især for børn – i kultur-, musik- eller kunstskeoler landet over. Men hvilken betydning har det, at kulturlivet foregår i to adskilte arenaer, og kan der bygges bedre bro? Kan det give plads og mulighed for at flere kan deltage, hvis kulturen findes i både skole, foreninger og kulturskoler? Det glemte foreningsliv? Aarhus er en by med et rigt kulturliv, også på amatørkulturfronten. Men mange foreninger 'kan selv' og er ikke nødvendigvis i kontakt med kommunen. <i>Anders Christian Larsen, sektionsleder, Folkeoplysning og Fællesskaber, Sport og Fritid, Aarhus Kommune</i>
11.30	Debatsession: Teknologisk detox eller teknologiske fællesskaber
	Bør børn få et digitalt og teknologisk detox? Og har folkeoplysningen en særlig rolle at spille som alternativ til detox tilgangen? Sammen med et kløgtigt panel tager vi livtag med nogle af de centrale dilemmaer, som hersker, når vi taler om børn og unges brug af og arbejde med digitale platforme og teknologiske remedier. <i>Khalil Abdeddaim, medlem af Trivselskommissionen, frivillig træner ved GAME</i>
12.30	Frokost

13.15	Børn, unge og breddekultur – en debatsession med Kulturens Analyseinstitut
13.15	Nørd og nyt – brug vores databaser
	I vores databaser, har du mulighed for selv at dykke mere detaljeret ned i tal og viden. Denne session giver en introduktion til to af vores databaser og et godt fif til, hvordan man kan finde kommuner, der er relevante at sammenligne jeres egen med. Mød de ansvarlige og kom med dine spørgsmål. Folkeoplysning i kommunerne Hør mere om databasen udviklet ud fra undersøgelsen 'Folkeoplysningen i kommunerne' hvor du selv kan finde lokale resultater og sammenligne på kommuneniveau og på udviklingen fra 2018 til 2023. <i>Mette Eske, senioranalytiker, Idrættens Analyseinstitut</i> Facilitetsdatabasen Facilitetsdatabasen har længe været et centralt arbejdsredskab for mange kommuner. Den opdateres løbende og der kommer hele tiden nye muligheder til. Hør mere om databasens mange potentialer. <i>Niels Anton Toftgård, analytiker, Idrættens Analyseinstitut</i> Kommunesammenligneren Hør mere om kommunesammenligneren – et redskab du kan bruge til at finde de seks kommuner, der ligner din egen mest. Det er ikke altid nabokommunen. <i>Niels Anton Toftgård, analytiker, Idrættens Analyseinstitut</i>
13.15	Jeg kommer senere hjem – skal liige til robotbyggeri
	I denne session bliver du kastet ud i at bygge din egen robot. Imens vi bygger, undersøger vi, hvordan man kan understøtte børns teknologiske dannelse og teknologiforståelse gennem leg. <i>Frederik Petersen, analytiker, Videncenter for folkeoplysning</i> <i>Christian Møller, FIRST® LEGO® League Program Manager, Coding Pirates</i> <i>Svampebobberne, Champions fra Uearthed sæsonen (fire folkeskoleelever)</i>
14.15	Kaffepause
14.30	Fællessession
15.30	Tak for nu

Konferencepartnere:

Horsens Kommune

